

Raadsvoorstel

Onderwerp	Zienswijze op concept-regionale agenda 2022 (incl. actualisatie 2021), begroting 2022 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen en bestuursakkoord Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, The Economic Board en provincie Gelderland
Zaaknummer	Z/21/389841
Documentnummer	INT/21 /1030640
Portefeuillehouder	Lucien van Riswijk (coördinerend)
Portefeuille	Regionale samenwerking
Behandelend ambtenaar/afdeling	Hans Bosch (staf)
Telefoon	0316-595615
E-mail	h.bosch@zevenaar.nl

1. Samenvatting

In november 2020 heeft de gemeenteraad van Zevenaar besloten deel te nemen aan de versterkte regionale samenwerking in de regio Arnhem Nijmegen. Nu liggen de opgaven, waarop de regio zich de komende jaren gaat richten, ter consultatie voor. Zevenaar herkent zich in voldoende mate in deze opgaven en ziet kansen om met deelname aan deze opgaven de eigen ambities en doelstellingen, zoals onder meer vastgelegd in het collegeprogramma 2018-2022, op een efficiënte en kwalitatief goede wijze te realiseren. Daarom stelt het college de gemeenteraad voor in te stemmen met de regionale agenda 2022 en daarvoor eenmalig een bedrag van € 187.000 vrij te maken.

Met de concept begroting 2022 van de Groene Metropoolregio, waarin deze en eerder gemaakte financiële afspraken zijn vertaald, kan worden ingestemd.

2. Raadsvoorstel

1. In te stemmen met de zienswijze op concept-regionale agenda 2022;
2. Geen zienswijze in te dienen op de concept begroting 2022 van de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen;
3. Bestuursakkoord Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, The Economic Board en provincie Gelderland voor kennisgeving aan te nemen.

3. Waarom naar de raad

Overeenkomstig de bepalingen van artikel 35 Wgr heeft de gemeenteraad de mogelijkheid zienswijzen in te brengen tegen de ontwerp begroting. Artikel 27 van de gemeenschappelijke regeling regelt de besluitvorming over de regionale opgaven.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

De concept-regionale agenda 2022 geeft inhoud aan de versterkte regionale samenwerking en regionale ambitie. De agenda brengt de ambities dichterbij, zoals deze zijn geformuleerd in de lokale collegeprogramma's én in de agenda's van provincie, rijk en Europa. Het maakt concreet wat de regio in 2022 wil doen in samenwerking met elkaar en met de partners. De agenda vormt een goede basis om de samenwerking met de provincie Gelderland en The Economic Board vorm te geven in een te sluiten bestuursakkoord. Dit akkoord krijgt concrete invulling via een (rollende) regionale investeringsagenda. Hierin wordt ook de bijdrage van de 18 samenwerkende regiogemeenten per opgave opgenomen, na besluitvorming door de 18 gemeenten over de definitieve regionale agenda.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1 De regionale agenda zorgt voor een gezamenlijke aanpak van grote maatschappelijke opgaven in de Groene Metropoolregio

De regionale agenda moet de 18 regiogemeenten in staat stellen om vanuit een gezamenlijke en samenhangende aanpak te werken aan grote maatschappelijke opgaven en/of delen daarvan die gebaat zijn bij een gezamenlijke, regionale aanpak. De agenda stelt colleges en raden in staat met elkaar af te spreken welke opgaven en speerpunten in de komende jaren gezamenlijk en integraal worden opgepakt. De regionale agenda is van belang voor de samenwerking met andere overheden, maatschappelijke partners, zoals onder meer kennisinstellingen, het bedrijfsleven en onze inwoners. Werken met een duidelijke en gezamenlijke regionale agenda zorgt ook voor mogelijkheden ten aanzien van programma's en fondsen in Den Haag en Brussel. Inhaken op programma's en initiatieven van andere overheden en samenwerkingspartners, allianties sluiten met andere maatschappelijke partners op bovenlokaal niveau wordt eenvoudiger met een wervende, ambitieuze en uitnodigende agenda van samenwerkende gemeenten.

1.2 De jaren 2021 en 2022 vormen overgangsjaren

Het jaar 2022, is net als het tussenjaar 2021, een opstartjaar. In de agenda is dan ook een aantal acties opgenomen met het karakter van verkenningen of opstellen van een visie. Dit is noodzakelijk om aansluitend in 2022 en 2023 concrete acties te starten. Met de nu voorgestelde, zo minimaal mogelijke, financiële inzet kan de samenwerking er in slagen partners (Provincie, Rijk en Europa) te overtuigen de samenwerking te verstevigen en langjarig te investeren in de Groene Metropoolregio.

De concept-regionale agenda 2022 geeft ook een actualisatie van de agenda 2021. Eerder is door de Stuurgroep Versterking aangekondigd dat voor het jaar 2021 gewerkt wordt met een ingroei-model. Door de vertraging in het Versterkingsproces vanwege de coronacrisis konden destijds eventuele nieuwe bedragen voor regionale opgaven niet meer in de gemeentelijke begrotingen voor 2021 verwerkt worden. In dit lopende jaar wordt daarom gewerkt met de financiële middelen die daar reeds voor beschikbaar zijn of binnen de huidige begrotingen beschikbaar zijn te stellen. Deze financiering is grotendeels gekoppeld aan de bestaande afspraken over bijdragen aan budgetten van al lopende programma's en activiteiten.

1.3 De regionale opgaven sluiten goed aan bij de Zevenaarse doelstellingen en ambities

Bij de beoordeling van de regionale opgaven staan we vooral voor de beantwoording van de vraag of deze agenda voldoende bijdraagt aan de doelstellingen en ambities van Zevenaar. Is de agenda uitnodigend genoeg en zien we daarin genoeg kansen om niet alleen regionaal de opgaven verder te brengen, maar ook lokaal revenue te plukken van de vertaling van de ambities in concrete speerpunten en acties? Hieronder vermelden we per opgave waar de uitwerking van voorgestelde regionale opgaven in de daarbij behorende speerpunten en acties van (grote) toegevoegde waarde zijn voor Zevenaarse beleidsambities. Daaruit blijkt wat ons betreft voldoende de meerwaarde van de samenwerking in de Groene Metropoolregio. Niet alle onderdelen van de opgaven (speerpunten/activiteiten) zijn van evenveel toegevoegde waarde voor Zevenaar. Daarnaast zijn sommige speerpunten op dit moment nog niet voldoende concreet uitgewerkt om daarover al een afgewogen oordeel uit te spreken. Maar alles bij elkaar genomen zijn wij positief over de voorliggende agenda.

Verbonden regio:

Deze opgave richt zich op duurzame oplossingen voor een robuust wegennet, betrouwbaar spoor, (H)OV voor iedereen en een aantrekkelijk fietsnetwerk. Met de gedragsaanpak duurzame mobiliteit helpen en verleiden we inwoners en werkgevers om duurzamer, slimmer, sneller en gezonder te reizen. Daartoe behoort de realisering van een regionaal (snel)fietspadennetwerk. De verkenning van de snelfietsroute richting Didam, Doetinchem en de rest van de Achterhoek is hiervan onderdeel. Daarnaast ligt de focus op

de filegevoelige A12 corridor, waarbij ingezet wordt op het verbeteren van duurzame modaliteiten zoals OV en spoor. Onderdeel hiervan is de voorgenomen aanleg van een mobiliteitsknooppunt in Zevenaar-Oost in combinatie met een treinstation.

Productieve regio:

Deze opgave richt zich vooral op het versterken van de regionale economie door innovatie en forse banengroei. Voor Zevenaar zijn vooral de speerpunten Toekomstbestendige werklocaties, Doorontwikkeling van (inter)nationale clusters en het Stimuleren van ondernemerschap in het MKB van belang. Binnen deze speerpunten sluiten de projecten uitbreiding bedrijventerrein 7Poort, het toekomstbestendig maken van Hengelder en Tatelaar en de MKB-deal prima aan. Door de inzet van de regio op deze projecten, komen we in aanmerking voor beleidsruimte en financiële ondersteuning. De deelname aan het regionaal programma werklocaties (RPW) is overigens verplicht. Door de lobby binnen het speerpunt doorontwikkeling (internationale) clusters zijn we in staat subsidies voor innovaties vanuit Brussel, de Euregio en Den Haag te verkrijgen. Om inzichtelijk te krijgen wat de inzet binnen de Productieve regio oplevert, wordt er een economische monitor ontwikkeld.

Voor het speerpunt Human Capital, Onderwijs en Arbeidsmarkt vragen wij ons af of alle voorgenomen acties in de regio Arnhem Nijmegen wel op het juiste schaalniveau landen. Voor de inzet van de lobbykracht van de regio voor dit speerpunt is dat ongetwijfeld het geval, maar voor andere acties zijn voor Zevenaar wellicht de sub regio Arnhem of zelfs de Liemers een betere schaalgrootte. Ons oogmerk is steeds de activiteiten zo dicht mogelijk bij de inwoner of ondernemer te organiseren.

Circulaire regio:

In deze opgave wordt onder andere de regionale inkoop van duurzame energie opgepakt waarbij schaalvoordelen optreden, wordt naar de grondstoffen en ketens gekeken zoals de circulariteit in de grond-, weg- en waterbouw waar Zevenaar al op inzet en worden de circulaire bouwopgaven uit de Woondeal verder uitgewerkt. Verder worden de Regionale (klimaat) Adaptatie Strategieën (RAS) nader uitgewerkt (NB: voor de Liemers is dit overigens al het geval), en worden er regionaal afspraken gemaakt over het verankeren van de Regionale Energiestrategie in beleid, wordt er een regionaal plan opgesteld voor energiebesparing voor woningen en bedrijven en vindt kennisdeling plaats voor het aardgasvrij maken van wijken. Deze opgave kent al een langere historie en heeft zich in het verleden al bewezen met onder meer de regionale inkoop van duurzame energie en de ontwikkeling van de RES.

Ontspannen regio:

Deze opgave sluit aan op sterke inzet van Zevenaar op de vrijetijdseconomie. Het speerpunt duurzaam toerisme heeft als actiepunten gezamenlijk opdrachtgeverschap van Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen (TVAN), visie op gastheerschap, ontwikkeling van thematische verhaallijnen, spreiding recreatiedruk en maken van vitaliteitsaanpak dag- en verblijfsrecreatie. Binnen het speerpunt bruisende binnensteden krachtige kernen zijn mogelijkheden om de leefbaarheid in centra en dorpskernen te versterken, al is het nu nog vrij abstract geformuleerd en missen we de concrete acties. Ook inzet op cultuur is hierbij een middel. Door in te zetten op het verbeteren van de culturele infrastructuur beogen we daarnaast ook cultuur meer een rol binnen het sociaal domein te laten spelen, aansluitend op de transformatieagenda 025. Het speerpunt groen-blauw raamwerk hangt samen met de groene opgave. Met de natuurwaarde en landschap die wij in Zevenaar hebben van belang om natuur te behouden, versterken en keuzes te maken rondom het ruimtegebruik.

Groene Groeiregio:

De opgave Groene Groeiregio komt met een verstedelijkingstrategie voor het verbinden van goede regionale afweging van de ruimtelijke opgaven. Om samen de groei in de regio te regisseren en zo de typische balans tussen stedelijke ontwikkeling en ontspannen leef kwaliteit te behouden. De strategie betreft een integrale benadering van de ruimtelijke opgaven en biedt Zevenaar bouwstenen voor haar omgevingsbeleid, want de ruimtelijke afweging wordt uiteindelijk lokaal gemaakt. Voor de verstedelijkingsstrategie vindt een afzonderlijke consultatieronde langs de deelnemende gemeenten plaats. In Zevenaar wordt daarvoor in juni een informatieve raadsbijeenkomst gepland.

Verder is er een grote woningbouwopgave, dat geldt ook voor de Zevenaar. Met de woondeal worden de krachten van de verschillende overheidslagen gebundeld met als doel het functioneren van de woningmarkt in de regio Arnhem-Nijmegen structureel te verbeteren, de bouwproductie met oog voor circulariteit en duurzaamheid op niveau te brengen en de leefbaarheid te vergroten. Vanuit deze opgave kunnen wij vooral gebruik maken van het opdoen van kennis en kunde door o.a. het inzetten van de Regionale expertise flexpool en de regionale lobby bij de provincie, Rijk en Europa voor middelen en aandacht. Tevens ondersteunen meerdere marktpartijen en corporaties de woondeal waardoor er een sterk en breed netwerkveld ontstaat. Vermeldenswaard is de korting op de verhuurdersheffing, die in het kader van de woondeal voor de woningcorporaties is gerealiseerd. De thema's spelen zowel regionaal als lokaal; door samen op te trekken kunnen we van elkaar leren en elkaar aanvullen.

1.4 Regionale samenwerking vraagt bestuurlijke en ambtelijke inzet

Regionale samenwerking levert enerzijds efficiencywinst op doordat gemeentelijke activiteiten op een regionale schaal worden uitgevoerd. Daarnaast is voor het welslagen van deze regionale samenwerking voldoende bestuurlijke en ambtelijke capaciteit nodig voor het begeleiden van de regionale processen en besluitvorming, zodat de gemeente daarmee goede verbinding houdt. Rond de opgaven zijn bestuurlijke opgaveteams georganiseerd, die de uitvoering van de opgaven aansturen, de voortgang bewaken en zo nodig zorgen voor bijstelling. In alle bestuurlijke opgaveteams is ons college vertegenwoordigd.

Ook de gemeenteraden zijn via de regionale agendacommissie aangesloten.

De ambtelijk verbinding kan vorm worden gegeven door als Zevenaar deel te nemen aan de regionale werkgroepen, die de speerpunten en acties van de regionale opgaven verder uitwerken en voorbereiden. Door hierover sub regionaal afspraken te maken in de Liemers met Duiven, Westervoort, Montferland en Doesburg kunnen de lasten worden gedeeld.

Overigens kan de vraag worden gesteld of er met nu de voorziene organisatie van de opgaven niet te veel bestuurlijke drukte wordt georganiseerd met een algemeen bestuur, dagelijks bestuur, regionale agendacommissie, bestuurlijke opgaveteams, portefeuille overleggen en ambtelijke werkgroepen. Daar komt de lokale organisatie rond de opgaven nog bovenop. Het is van belang hier een goede balans in te vinden. We zullen in de praktijk zien hoe zich dat ontwikkelt en of deze organisatie, die vooral zo is opgezet om de verbinding met de deelnemende gemeenten op een goede wijze vorm te geven, niet ten koste gaat van de flexibiliteit en slagkracht van de regio. We zullen dit kritisch volgen en als het nodig is hiervoor aandacht vragen.

2 De regionale opgaven zijn vertaald in conceptbegroting 2022 Groene Metropoolregio

Met het proces van de regionale agenda is aansluiting gezocht bij het proces van de vaststelling van de begroting 2022 van de Groene Metropoolregio. De deelnemende gemeenteraden worden uitgenodigd om voor 30 juni 2021 een zienswijze in te dienen.

De conceptbegroting 2022 geeft, naast de kosten voor het Regiobureau, inzicht in de netto inwonerbijdrage per inwoner voor de 5 opgaven. De concept regionale agenda 2022 vormt de inhoudelijke onderbouwing voor de bijdrage per opgave. Het bedrag voor de opgaven bedraagt in totaal € 4,23 per inwoner. De inwonerbijdrage voor het Regiobureau bedraagt onveranderd € 2,50. Door de bijdrage van de Provincie Gelderland, groot € 600.000,00 kan dit bedrag voor 2021 en 2022 eenmalig naar beneden worden bijgesteld tot € 1,73 per inwoner. In de conceptbegroting is ook de bijdrage aan The Economic Board opgenomen van € 1,00 per inwoner. De conceptbegroting geeft geen aanleiding een zienswijze in te dienen.

3 Een bestuursakkoord moet de samenwerking met de provincie Gelderland en The Economic Board over de regionale opgaven vorm geven.

Een bestuursakkoord regelt de samenwerking van de Groene Metropoolregio met The Economic Board en de provincie Gelderland. Het akkoord moet vooral leiden tot een goede langjarige samenwerking over een

gezamenlijke investeringsagenda. Het voor consultatie voorliggende bestuursakkoord is vooral een procesdocument met algemene afspraken over de samenwerking. De investeringsagenda maakt onderdeel uit van dit akkoord en zal concreter uitwerken hoe de drie partijen gezamenlijk gaan bijdragen aan de regionale agenda en de opgaven. De investeringsagenda is nog *work in progress* en momenteel nog maar beperkt met de bijdragen van de samenwerkingspartners gevuld. De definitieve investeringsagenda volgt later dit jaar. Dat wordt een dynamisch document dat jaarlijks wordt hernieuwd. Het voorliggende bestuursakkoord geeft in dit stadium geen aanleiding tot het maken van op- of aanmerkingen. Wij vertrouwen erop dat de voorliggende regionale opgaven met name de provincie voldoende uitnodigt zich substantieel met financiële middelen en menskracht in te zetten om van deze regionale samenwerking een succes te maken. Wij hopen dat we voor de definitieve besluitvorming over de opgaven duidelijk is waar de provincie aan mee wilt doen. Wij roepen de Groene Metropoolregio op zich daarvoor sterk te maken.

Alternatieven

--

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

De opgaven worden aangestuurd door Bestuurlijk Opgave Teams, elk bestaande uit de bestuurlijk opdrachtgever van de opgave als geheel en de bestuurlijk aanspreekpunten van de speerpunten. Per opgave vindt over de inzet van middelen en de bereikte resultaten verantwoording plaats in het jaarverslag en in de jaarrekening van de Groene Metropoolregio.

7. Klimaat en duurzaamheid

In de uitvoering van de voorgenomen activiteiten zijn verschillende projecten opgenomen, die bijdragen aan vergroting van de duurzaamheid en klimaatadaptatie.

8. Communicatie

De reactie op de regionale opgaven en concept begroting 2022 van de Groene Metrapoolregio wordt uiterlijk 30 juni 2021 verwacht met het oog op behandeling in het Algemeen Bestuur op 7 juli 2021. Dit past niet meer in onze raads cyclus. In verband met voorziene behandeling in de raadsvergadering op 7 juli 2021 kan Zevenaar de reactie niet tijdig leveren. Onze vertegenwoordiger in het AB van de Metropoolregio kan echter het standpunt van Zevenaar inbrengen op basis van de uitkomst van de behandeling van het raadsvoorstel in de raadscommissie(s). Dat is eveneens mogelijk door de inbreng van onze portefeuillehouders in de Bestuurlijke Opgave Teams (BOT).

Finale besluitvorming over de opgaven vindt in de raad plaats in de 2e helft van 2021 nadat het algemeen bestuur op 15 september 2021 de definitieve regionale agenda 2022 heeft vastgesteld. In dat tijdstraject kan ook worden beoordeeld of in voldoende mate met de eventuele opmerkingen van Zevenaar rekening is gehouden.

Kosten, baten en dekking

Zoals bij het aangaan van de versterkte regionale samenwerking is afgesproken, beslissen de 18 gemeenteraden over deelname aan de opgaven, de gevraagde middelen en het mandaat dat aan de uitvoering wordt meegegeven. Definitieve besluitvorming hierover vindt plaats in de 2e helft van 2021, maar de integrale afweging vindt in Zevenaar, zoals bij alle voorstellen voor nieuw beleid, plaats bij de besluitvorming over de kadernota, in dit geval de Kadernota 2022 in de raad van 7 juli 2021. Per opgave voeren wij de budgetaanvraag op in de Kadernota 2022. De planning van de kadernota loopt overigens parallel met dit voorstel.

Deelname aan de regionale opgaven kost per inwoner:

Groene Groeiregio	€ 0,82
Ontspannen regio	€ 0,57
Circulaire regio	€ 0,81
Productieve regio	€ 0,73
Verbonden regio	<u>€ 1,30</u>
Totaal	€ 4,23

De deelname aan de opgave wordt aangegaan voor een periode van doorgaans twee jaren. Daarna kan een gemeente opnieuw een afweging maken. Daarom zien we de kosten als een incidentele verplichting, die met eenmalig geld kan worden afgedekt. De activiteiten voor 2021 worden uit bestaand geld gedekt, de kosten voor 2022 bedragen dus € 4,23 per inwoner. Dat is voor Zevenaar € 187.000 (afgerond). Een deel van de dekking van dit bedrag kunnen we vinden door een efficiencyslag in onze ambtelijke organisatie doordat de uitvoering van een aantal taken op de regionale schaal wordt opgepakt. Vooralsnog gaan we uit van een bedrag van € 50.000 incidenteel in te zetten voor het jaar 2022. De praktijk moet uitwijzen of dit bedrag voor de toekomstige opgaven haalbaar is. Het aldus nog resterende bedrag van € 137.000 kan worden vrijgemaakt door een eenmalige onttrekking uit de Algemene Reserve, welke we opvoeren in de Kadernota 2022.

In de aangeboden conceptbegroting zijn naast de middelen voor de 5 opgaven ook de middelen voor het Regiobureau en de jaarlijkse bijdrage aan The Economic Board opgenomen. Deze inwonerbijdrage (respectievelijk € 1,73, vanaf 2023 € 2,50, en € 1.00) is in lijn met de besluitvorming over de versterkte regionale samenwerking en in 2020 opgenomen in de Zevenaarse Meerjarenbegroting.

9. Bijlagen

1027528	Concept-regionale agenda 2022 (en actualisatie regionale agenda 2021) Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen.
1027541	Conceptbegroting 2022 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
1027549	Bestuursakkoord Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, The Economic Board en provincie Gelderland
1027552	Concept regionale investeringsagenda behorende bij bestuursakkoord
1030846	Zienswijze concept Regionale agenda 2022, Begroting 2022 en Bestuursakkoord
1027570	Hoofdlijnen verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Janssen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Zienswijze op concept-regionale agenda 2022 (incl. actualisatie 2021), begroting 2022 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen en bestuursakkoord Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, The Economic Board en provincie Gelderland
Zaaknummer	Z/21/38941
Documentnummer	INT/21/1030640

De raad van de gemeente Zevenaar;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar;

gelet op de Gemeentewet en de Wet gemeenschappelijke regelingen;

besluit:

1. In te stemmen met de zienswijze op de concept-regionale agenda 2022;
2. Geen zienswijze in te dienen op de concept begroting 2022 van de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen;
3. Bestuursakkoord Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, The Economic Board en provincie Gelderland voor kennisgeving aan te nemen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op 7 juli 2021.

De griffier
W.M. van der Vlies

De burgemeester
L.J.E.M. van Riswijk